

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/31/2022
Identifikačné číslo spisu:	6108206282
Dátum vydania rozhodnutia:	11.07.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6108206282.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu JUDr. Ivana Dlhopolca, Zvolen, Nám. SNP 27, správcu úpadcu Zámocká spoločnosť, akciová spoločnosť „v konkurze“, Lučenec, Vajanského 16, IČO: 35 687 533, proti žalovaným 1/ nebohému N. H., narodenému XX. Z. XXXX, ktorý zomrel XX. Q. XXXX a jeho manželke M. H., narodenej X. S. XXXX, G., S. XX, proti žalovanej 2/ MUDr. D. X., narodenej XX. M. XXXX, G., I. XX, zastúpenej Advokátska kancelária JURIKA & KELTOŠ, s. r. o., Bratislava, Mickiewiczova 2, IČO: 35 951 087, proti žalovanému 3/ Ing. K. N., narodenému X. S. XXXX, G., L. XX, proti žalovanému 4/ K. N., narodenému X. Z. XXXX, G., E. XX, žalovaní 3/ a 4/ zastúpení advokátskou kanceláriou advocatus s. r. o., Bratislava, Palackého 12, IČO: 36 868 752 a proti žalovanej 5/ L. V., narodenej XX. P. XXXX, G., G. XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou ČERNEJOVÁ & HRBEK, s. r. o., Bratislava, Kýčerského 5, IČO: 36 857 513, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. mája 2020 č. k. 41CoKR/29/2019-1582, takto

rozhodol:

I. V dovolacom konaní na strane žalovaných 1/ pokračuje s G. H., narodeným X. Z. XXXX, G., L. XX.

II. Dovolanie o d m i e t a.

III. Žalovaní 1/ až 5/ majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“) prvou výrokovou vetou rozsudku z 25. apríla 2019 č. k. 26Cbi/46/2008-1477 zamietol žalobu, druhou výrokovou vetou zamietol návrh na prerušenie konania a tretou výrokovou vetou priznal žalovaným voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 13. mája 2020 č. k. 41CoKR/29/2019-1582 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným 1/ a ž 5/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

2. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav veci v dostatočnom rozsahu (potrebnom pre rozhodnutie), keď vykonané dôkazy hodnotil v súlade s ustanovením § 191 zákona č.

160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil podľa § 220 CSP. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi prvoinštančného rozhodnutia, na ktoré v podrobnostiach odkázal (§ 387 ods. 2 CSP). Zo spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia neúčinnosti Dohody o zmene dispozičného usporiadania a prevod rozostavaných bytov, nebytových priestorov a garáží v polyfunkčnom objekte „Funkčný celok IV/1 - V“ na L. ulici v G. zo dňa 10. októbra 2006 (ďalej len „Dohoda“). Ohľadom predmetnej Dohody súd prvej inštalácie dospel k záveru, že táto nie je právnym titulom, na základe ktorého došlo k prevodu vlastníckeho práva k jednotlivým bytom a nebytovým priestorom, keďže tento mal byť riešený samostatnými právnymi úkonmi, na ktoré účastníci Dohody odkazujú, a ktorými sú zmluvy o prevode práv a povinností. S týmto názorom súdu prvej inštalácie žalobca nesúhlasil, rovnako ako ani s tvrdením, že Dohoda nie je bezodplatný právny úkon, pretože účastníci sa dohodli, že kúpna cena za prevod spoluvlastníckych podielov k pozemkom nachádzajúcim sa pod stavbou bytového domu bude súčasťou ceny jednotlivých bytov a nebytových priestorov, ktorú účastníci Dohody uhradia v zmysle zmlúv o prevode práv a povinností. Odvolací súd poukázal na to, že v Dohode sa konštatuje, že úpadca a ďalší účastníci uzatvorili zmluvy o prevode práv a povinností, na základe ktorých nadobudli právo výstavby na konkrétne byty a nebytové priestory. Účelom Dohody bolo vymedziť vzájomné práva a povinnosti zmluvných strán z dôvodu, že prišlo k zmene stavby pred jej dokončením. V článku V. bode 1 Dohody sa uvádza, že jednotliví stavebníci uzavreli s úpadcom zmluvu o prevode práv a povinností. Z článku VII. Dohody vyplýva, že táto dohoda nahrádza všetky predošlé dohody medzi účastníkmi, či už písomné alebo ústne. Predmetom Zmluvy o výstavbe domu a zriadení vecného bremena, uzavretej medzi úpadcom a H. a Z. S. dňa 24. februára 2001 (ďalej len „Zmluva o výstavbe“), bola výstavba polyfunkčného objektu „Funkčný celok IV/1 - V“ na L. ulici v G., spôsob výstavby objektu, nadobudnutie vlastníckeho práva k novovystavaným bytom, nebytovým priestorom a garážovým státiar, spoluvlastníctva na spoločných častiach, zariadeniach a príslušenstve domu, ako aj úprava práv k pozemkom a presné vymedzenie predmetu vlastníctva zmluvných strán. Účelom Zmluvy o výstavbe bolo zmluvne upraviť všetky práva a povinnosti zmluvných strán súvisiace s predmetom zmluvy. Táto zmluva bola zapísaná do katastra nehnuteľností a v zmysle § 21 ods. 3 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z. z.“) nadobudla účinnosť.

3. Odvolací súd poukázal na to, že zmluva o výstavbe domu je spôsobilým právnym titulom nadobudnutia vlastníctva k bytom a nebytovým priestorom, keď podľa § 21 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. toto vlastníctvo nadobúdajú stavebníci, ktorými v tomto prípade boli pôvodne úpadca, H. S. a Z. S.. Ide tu o originárny spôsob nadobudnutia vlastníctva, pretože stavebníci vlastnícke právo nenadobúdajú od inej osoby, ktorá bola vlastníkom veci, ale nadobúdajú vlastníctvo k nehnuteľnosti, ktorá sa zhotovuje (stavia). Súd prvej inštalácie pri svojom rozhodovaní vychádzal okrem iného z uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoKR/11/2009 a z rozsudku sp. zn. 43CoKR/21/2011, v ktorých konaniach sa riešili totožné skutočnosti ako v predmetnom konaní, teda, či Dohodou došlo k prevodu bytov a nebytových priestorov na žalovaných. Odvolací súd sa aj s poukazom na citované rozhodnutia stotožnil so záverom súdu prvej inštalácie, že predmetnou Dohodou nedošlo k prevodu bytov a nebytových priestorov na žalovaných. Naopak bolo nesporne preukázané, že bola uzatvorená Zmluva o výstavbe, ktorá je právnym titulom pre nadobudnutie vlastníctva bytu a sporné nebolo ani uzatvorenie zmluvy o dielo, z ktorej vyplýva prejav vôle nadobudnúť byt a nebytový priestor v uvedenom bytovom dome a byť vlastníkom bytu od začiatku výstavby. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal aj na ustanovenie § 6 ods. 1 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv do katastra nehnuteľností (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“), podľa ktorého sa v katastri evidujú aj rozostavané byty a rozostavané nebytové priestory, pričom pri zápise údajov k rozostavanému bytu alebo rozostavanému nebytovému priestoru sa okrem iných dokladov predkladá práve zmluva o výstavbe domu. Pokiaľ žalobca v konaní pred súdom prvej inštalácie, ako aj v odvolaní poukazoval na rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 11. júna 2009 č. k. 26Cbi/3/2009-464, v ktorom súd konštatoval, že do úvahy ohľadne nadobudnutia vlastníckeho práva prichádza len predmetná Dohoda, odvolací súd poukázal na to, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoKR/11/2009 bol predmetný rozsudok v (žalobu zamietajúcej) časti zrušený a vec bola vrátená na

ďalšie konanie, keď odvolací súd v zrušujúcom uznesení zaujal právny názor, podľa ktorého Dohoda zo dňa 10. októbra 2006 nebola rozhodujúca v smere nadobudnutia vlastníckeho práva a žalobcovia na základe tejto Dohody nenadobudli vlastnícke právo, nakoľko predmetom tejto Dohody bolo zosúladenie, resp. zmena dispozičného usporiadania bytov v polyfunkčnom objekte na L. ulici v G.. Zároveň odvolací súd konštatoval, že je to Zmluva o výstavbe domu a zriadení vecného bremena, ktorá je právnym titulom pre nadobudnutie vlastníctva bytu.

4. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie, že Dohoda neobsahovala podstatné náležitosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom podľa zákona č. 182/1993 Z. z., ale len zosúlaďovala vzniknutý stav v priebehu výstavby od uzavretia Zmluvy o výstavbe dňa 24. februára 2001 (ako je to uvedené v čl. I. bode 1, 2 Dohody), nakoľko v priebehu výstavby polyfunkčného objektu došlo k zmene dispozičného riešenia niektorých bytov a nebytových priestorov s tým, že len zhrnula existujúci skutočný stav rozostavaných bytov a nebytových priestorov a ich jednotlivých vlastníkov a tento stav deklarovala tak, ako je to uvedené v čl. II. bode 1 Dohody. Rovnako sa odvolací súd stotožnil so záverom, že právnym titulom, na základe ktorého žalovaní nadobudli vlastnícke právo k bytu, garáži a nebytovým priestorom, bola Zmluva o výstavbe. Poukázal na to, že zmluvné strany (úpadca na jednej strane a manželia S. na strane druhej) uzavreli dňa 24. februára 2001 Zmluvu o výstavbe podľa § 21 a nasl. zákona č. 182/1993 Z. z. Na jej účinnosť sa v zmysle § 21 ods. 3 zákona č. 182/1993 Z. z. v znení účinnom k 31. júnu 2004 vyžadoval zápis zmluvy do katastra nehnuteľností, ktorý bol vykonaný vkladom pod č. V 244/2001. Zápisom zmluvy boli zmluvné strany evidované ako stavebníci k uvedenej stavbe, pričom úpadca vystupoval v predmetnej zmluve ako stavebník, súčasne však bol aj obstarávateľom stavby. Bola to teda Zmluva o výstavbe z 24. februára 2001 ako titul nadobudnutia vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom. Vlastníctvo k bytom a nebytovým priestorom na základe zmluvy o výstavbe bytového domu nadobúdajú podľa § 21 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. stavebníci, ktorými podľa Zmluvy o výstavbe boli úpadca a manželia S.. Keďže napadnutou Dohodou nedošlo k prevodu bytov a nebytových priestorov na žalovaných, súd prvej inštancie správne konštatoval, že týmto úkonom nemohlo dôjsť ani k ukráteniu konkurzných veriteľov. Z článkov Dohody jednoznačne vyplýva, že vôľou zmluvných strán nebolo Dohodou previesť vlastnícke právo k bytom a nebytovým priestorom na žalovaných, pretože Dohoda len poukazuje na samostatné práve úkony, menovite u každého jedného účastníka zmluvy, na základe ktorých ten-ktorý účastník Dohody nadobudol či už právo stavebníka bytu alebo nebytového priestoru alebo naopak, na základe ktorého právneho úkonu mal v budúcnosti nadobudnúť vlastnícke právo k bytom a nebytovým priestorom. Keďže prevod vlastníctva k bytom a nebytovým priestorom bol riešený samostatnými právnymi úkonmi (okrem iného Zmluvou o výstavbe zo dňa 24. februára 2001), úpadca uzavretím Dohody neporušil zákaz obsiahnutý v upovedomení o začatí exekúcie predajom nehnuteľností, čím ani nemohlo dôjsť k ukráteniu konkurzných veriteľov. Na uvedenom nič nemení ani tvrdenie žalobcu, že zmluvy o prevode práv a povinností, prípadne Zmluva o výstavbe nespĺňali základné normatívne predpoklady vymedzené katastrálnym zákonom a zákonom č. 182/1993 Z. z. na to, aby na ich základe mohlo dôjsť k prevodu vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom, keď je nesporné, že Zmluva o výstavbe bola titulom nadobudnutia vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom, nakoľko zápis predmetnej zmluvy do katastra nehnuteľností bol vykonaný pod č. V 244/2001.

5. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie, že predmet Dohody nemožno považovať za bezodplatný právny úkon, s poukazom na dohodu účastníkov, podľa ktorej kúpna cena za prevod spoluvlastníckych podielov k pozemkom, nachádzajúcim sa pod stavbou bytového domu, bude súčasťou ceny jednotlivých bytov a nebytových priestorov. Odvolací súd poukázal na to, že za úkony bez primeraného protiplnenia zákon považuje predovšetkým bezodplatné právne úkony, napr. darovaciu zmluvu, zmluvu o výpožičke atď. Právnymi úkonmi bez primeraného protiplnenia sú ďalej prípadné úkony dlžníka, na základe ktorých poskytol alebo sa zaviazal poskytnúť plnenie, ktorého obvyklá cena je podstatne vyššia ako obvyklá cena plnenia, ktorú na jeho základe získal alebo mal získať. Táto skutková podstata postihuje nielen právne úkony, v ktorých dlžník už splnil svoju povinnosť, ale aj tie, na základe ktorých ešte neplnil, bez ohľadu na to, či je dlžník podľa času plnenia v omeškaní alebo čas plnenia ešte nenastal. Pre odporovateľnosť je právne relevantné len to, že dlžník urobil právny úkon. Právny úkon bez primeraného protiplnenia sa môže odporovať len vtedy, ak spôsobil úpadok dlžníka alebo bol

urobený počas úpadku dlžníka. Pre vyslovenie právnej neúčinnosti sa teda vyžaduje: a) právny úkon dlžníka bez primeraného protiplnenia, b) príčinná súvislosť medzi právnym úkonom dlžníka a vzniknutým úpadkom alebo vykonanie právneho úkonu už počas existujúceho úpadku, c) ukrátenie uspokojenia pohľadávok veriteľa. Súd musí pri právnom úkone dlžníka zisťovať, či v dôsledku urobenia právneho úkonu nastal úpadok dlžníka alebo bol právny úkon vykonaný počas úpadku dlžníka. Dôkazné bremeno o existencii všetkých predpokladov je na žalobcovi, ktorým bude vo väčšine prípadov správca. Odvolací súd v tejto súvislosti odkázal na odsek 40 napadnutého rozhodnutia s tým, že sa stotožňuje s odôvodnením uvedeným v tomto odseku, kde sa súd prvej inštancie podrobne vysporiadal so zisteným skutkovým stavom.

6. Žalobca v odvolaní namietal aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, keď (podľa jeho názoru) súd prvej inštancie na jednej strane uvádza, že sa nezaoberal otázkou, aký právny úkon bol titulom nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaných k bytom a nebytovým priestorom, avšak na druhej strane uvádza, že to nebola Dohoda, ale iné samostatné právne úkony, z čoho vyplýva rozpor odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, keďže sa v jeho obsahu nachádzajú argumenty podporujúce určitý záver o riešení otázky vlastníctva bytov a nebytových priestorov a súčasne záver o tom, že Dohoda nie je titulom nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaných k bytom a nebytovým priestorom. Aj túto námietku považoval odvolací súd za neopodstatnenú, s poukazom na to, že odôvodnenie odvolaním napadnutého rozhodnutia dáva odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom konania, keďže v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal svoje tvrdenie o ukrátení konkurzných veriteľov, o spôsobení úpadku dlžníka predmetnou Dohodou, ani o tom, že by bola urobená počas úpadku dlžníka, teda nepreukázal neúčinnosť Dohody z 10. októbra 2006. Okolnosť, že táto odpoveď neúspešnú stranu sporu neuspokojuje, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP.

7. Na základe uvedeného mal odvolací súd preukázané, že námietky žalobcu uvedené v odvolaní nie sú dôvodné a boli vyvrátené v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré skutočnosti sú v napadnutom rozsudku podrobne zdôvodnené. Súd prvej inštancie správne aplikoval platnú právnu úpravu, vysporiadal sa so všetkými aspektami zisteného skutkového stavu a svoje rozhodnutie podrobne odôvodnil. Odôvodnenie prvoinštančného rozhodnutia je dostatočné, logické, presvedčivé a právne správne, obsahujúce odpovede na všetky relevantné v konaní vznesené právne otázky. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP ako vecne správny potvrdil. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, s poukazom na to, že z odôvodnenia odvolania je zrejmé, že žalobca mienil podať odvolanie v celom rozsahu, pričom ale k výroku rozsudku, ktorým súd prvej inštancie zamietol návrh na prerušenie konania, neuviedol žiadny odvolací dôvod, pre ktorý by malo byť rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti nesprávne.

8. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovaní 1/ až 5/, ktorí boli v odvolacom konaní úspešní, majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

9. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) v zákonom stanovenej lehote dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP tvrdiac, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená právna otázka odporovateľnosti takého právneho úkonu úpadcu, ktorého vykonaním v čase úpadku úpadcu boli dosiahnuté vecno-právne účinky iných, s takýmto právnym úkonom úzko súvisiacich, už skôr vykonaných právnych úkonov úpadcu, predmetom ktorých bol prevod práv úpadcu, a ktoré s ohľadom na svoj obsah neboli samostatne spôsobilé prívodiť ich účastníkmi pôvodne vymienené účinky v čase, keď bol vykonaný právny úkon, ktorého odporovateľnosť závisí od zodpovedania tejto právnej otázky. Inak povedané, právna otázka, či môže byť hypotéza právnej normy obsiahnutej v ust. § 57 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“), podľa ktorej (hypotézy) ak správca alebo veriteľ prihlásenej pohľadávky podľa tohto zákona odporuje právnym úkonom týkajúcim sa majetku dlžníka, naplnená tiež v prípade, že sa právo

odporovať právnomu úkonu dlžníka uplatní proti právnomu úkonu, ktorým dlžník síce s majetkom dlžníka nedisponoval priamo, avšak tento úkon sa majetku dlžníka týkal tým spôsobom, že v dôsledku právnych účinkov právneho úkonu sa majetok dlžníka napriek tomu zmenšil. Podľa názoru dovolateľa, zodpovedanie tejto právnej otázky v súlade s normatívnym vyjadrením hypotézy § 57 ods. 1 ZKR vylúči takú situáciu, v ktorej by bolo úpadcovi bez rizika postihu umožnené vytvoriť skutkový stav znemožňujúci účinné uplatnenie práva odporovať skôr vykonanému právnomu úkonu týkajúcemu sa majetku v konkurze, ktorého účinky nastanú až v dôsledku ďalšieho právneho úkonu, a ktorému by bolo možné v konkurze vyhlásenom na majetok úpadcu účinne odporovať. Dovolateľ poukázal na to, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý sa priklonil k záverom vysloveným súdom prvej inštancie, vychádza zo základnej premisy, že na základe Dohody nedošlo k prevodu vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom z úpadcu v prospech žalovaných. Podľa názoru súdov oboch inštancií teda Dohoda je právny úkon, ktorý sa netýka majetku úpadcu, ktorá skutočnosť de iure vylučuje možnosť žalobcu úspešne sa domáhať určenia neúčinnosti Dohody voči veriteľom úpadcu. S takto vyslovenými právnymi závermi, ktoré vyústili do zamietnutia žaloby, dovolateľ nesúhlasí a považuje ich za vecne nesprávne. Podľa názoru dovolateľa je potrebné posudzovať naplnenie hypotézy § 57 ods. 1 ZKR vo vzťahu k Dohode v širšom kontexte (s prihliadnutím na okolnosti daného prípadu), pri zohľadnení: a) skutkového a právneho stavu, za ktorého bola Dohoda uzavretá, b) skutočného účelu Dohody, pre ktorý došlo k jej uzavretiu; a to všetko vo svetle následkov vyvolaných uzavretím Dohody.

10. Pokiaľ ide o skutkový a právny stav predchádzajúci uzavretiu Dohody, dovolateľ poukázal na to, že stavba bytového domu, v ktorom sa nachádzajú jednotlivé byty a nebytové priestory, bola realizovaná na základe Zmluvy o výstavbe, uzavretej medzi úpadcom a H. S. a Z. S., ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený dňa 13. marca 2001 (pod sp. zn. V-244/2001), a na základe ktorej bola do katastra nehnuteľností zapísaná rozostavaná stavba bytového domu. Medzi úpadcom a žalovanými boli následne uzavreté zmluvy o prevode práv a povinností, predmetom ktorých bolo postúpenie práv a povinností zo Zmluvy o výstavbe v prospech žalovaných. Uzavieraním jednotlivých zmlúv o prevode práv a povinností, ku ktorému dochádzalo prevažne v rokoch 2003, 2004 a začiatkom roku 2006, sa rozširoval okruh stavebníkov zo Zmluvy o výstavbe vo vzťahu k jednotlivým bytom a nebytovým priestorom. Keďže katastrálny zákon v znení účinnom do 14. apríla 2004 neumožňoval evidovať v katastri nehnuteľností rozostavané byty a nebytové priestory, ale len vlastnícke práva k rozostavaným stavbám a už existujúcim bytom a nebytovým priestorom, bola v katastri nehnuteľností zapísaná výlučne stavba bytového domu v štádiu rozostavanosti a žalovaným patrili výlučne práva nadobudnuté na základe zmlúv o prevode práv a povinností nezapísané do katastra nehnuteľností. K zápisu vlastníckych práv k bytom a nebytovým priestorom do katastra nehnuteľností by v zmysle ustanovenia § 45 ods. 5 katastrálneho zákona v znení účinnom do 14. apríla 2004 došlo po vydaní kolaudačného rozhodnutia, ktoré by bolo priamym podkladom na zápis vlastníckeho práva k stavbe bytového domu a v nej sa nachádzajúcim bytom a nebytovým priestorom, pričom ako vlastníci bytov a nebytových priestorov by boli zapísané osoby uvedené ako stavebníci v kolaudačnom rozhodnutí. V dôsledku neplnenia záväzkov z úverových zmlúv, na základe ktorých boli úpadcovi poskytnuté finančné prostriedky na vykonanie stavby bytového domu, ako aj v dôsledku neplnenia iných záväzkov, bolo voči úpadcovi začatých niekoľko exekučných konaní, pričom zo strany súdnej exekútorky JUDr. Aleny Szalayovej bolo už dňa 10. júla 2006 vydané upovedomenie o začatí exekúcie predajom nehnuteľností (sp. zn. EX 1580/2006). Obavy z možného predaja stavby bytového domu v exekúcii a skutočnosť, že ako vlastníci stavby bytového domu bol v katastri nehnuteľností zapísaný úpadca, spolu so zistením, že zmluvy o prevode práv a povinností v spojitosti so Zmluvou o výstavbe nie sú v dôsledku zmeny stavby bytového domu pred jej dokončením a s ohľadom na novelu katastrálneho zákona (vykonanou zákonom č. 173/2004 Z. z.) spôsobilé privodiť zápis žalovaných ako vlastníkov bytov a nebytových priestorov do katastra nehnuteľností, vyústili do uzavretia Dohody, ktorá je až do súčasnosti zapísaná v katastri nehnuteľností vo vzťahu k bytom a nebytovým priestorom ako titul nadobudnutia vlastníckeho práva.

11. V súvislosti so skutočným účelom uzavretia Dohody dovolateľ poukázal na novelu katastrálneho zákona, vykonanú zákonom č. 173/2004 Z. z., ktorou bolo s účinnosťou od 15. apríla 2004 zmenené pôvodné znenie ustanovenia § 46 ods. 5 tak, že pôvodný okruh dokumentov potrebných na zápis stavby bytového domu a v nej sa nachádzajúcich bytov a nebytových priestorov do katastra nehnuteľností bol

rozšírený a na vykonanie takého zápisu už nepostačovalo len predloženie kolaudačného rozhodnutia, ale bolo potrebné predloženie zmluvy o výstavbe, geometrického plánu a rozhodnutia o pridelení súpisného čísla. Prideleniu súpisného čísla musela v zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 31/2003 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o označovaní ulíc a iných verejných priestranstiev a o číslovaní stavieb, predchádzať kolaudácia. V dôsledku predmetnej novely sa stala právna perfektnosť Zmluvy o výstavbe normatívnou podmienkou na zápis bytov a nebytových priestorov do katastra nehnuteľností, čo vyvolalo potrebu odstránenia väd Zmluvy o výstavbe tak, aby Zmluva o výstavbe zodpovedala skutkovému stavu, ktorý nastal v dôsledku zmeny stavby bytového domu pred jej dokončením a aby jednotlivé zmluvy o prevode práv a povinností boli v obsahovej zhode so Zmluvou o výstavbe. Potreba odstránenia väd Zmluvy o výstavbe bola umocnená tiež skutočnosťou, že zápis bytov a nebytových priestorov do katastra nehnuteľností nebolo možné dosiahnuť na základe iného právneho úkonu, nemajúceho formálne a obsahové náležitosti zmluvy o výstavbe domu určené zákonom č. 182/1993 Z. z. Účelom uzavretia Dohody tak bola konvalidácia väd Zmluvy o výstavbe a nedostatku spôsobilosti zmlúv o prevode práv a povinností byť titulom nadobudnutia vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom, nakoľko tieto právne úkony neboli samy osebe a ani vo vzájomnej súvislosti schopné prívodiť nimi sledovaný účel (nadobudnutie vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom žalovanými). Nakoľko však bola vôľa žalovaných nadobudnúť vlastnícke právo k bytom a nebytovým priestorom viac než zrejmé, možno zmluvy o prevode práv a povinností označiť len za právne úkony deklarujúce vôľu žalovaných stať sa vlastníkmi bytov a nebytových priestorov v rozsahu, v akom na nich boli prevedené práva a povinnosti zo Zmluvy o výstavbe. Avšak na to, aby boli dosiahnuté ciele zmlúv o prevode práv a povinností v spojitosti so Zmluvou o výstavbe, bolo nevyhnutné uzavrieť Dohodu, ktorá sa tak stala ďalším právnym úkonom, úzko súvisiacim so zmluvami o prevode práv a povinností, sledujúcim rovnaký cieľ, aký by bol dosiahnutý zmluvami o prevode práv a povinností v spojitosti so Zmluvou o výstavbe v prípade, ak by tieto boli právne perfektnými právnymi úkonmi spôsobilými na zápis. Uzavretím Dohody, splňajúcej obsahové a formálne predpoklady na zápis do katastra nehnuteľností, tak bol vytvorený právny stav umožňujúci dosiahnuť zápis žalovaných ako vlastníkov bytov a nebytových priestorov do katastra nehnuteľností a de facto dosiahnuť (zmluvami o prevode práv a povinností) pôvodne sledovaný cieľ.

12. Z uvedeného podľa názoru dovolateľa vyplýva, že Dohoda je právnym úkonom úzko súvisiacim so zmluvami o prevode práv a povinností (umožňujúcim dosiahnutie nimi sledovaného cieľa), a preto úkonom týkajúcim sa majetku úpadcu. Na účely odporovateľnosti v zmysle ZKR by Dohoda mala byť posudzovaná ako posledný z radu vzájomne súvisiacich právnych úkonov úpadcu a žalovaných, týkajúcich sa majetku úpadcu, výsledkom ktorých bol zápis žalovaných ako vlastníkov bytov a nebytových priestorov do katastra nehnuteľností, keďže bez vykonania tohto úkonu by žalovaní neboli zapísaní ako vlastníci a byty a nebytové priestory by podliehali konkurzu ako majetok úpadcu. Dovolateľ tiež poukázal na potrebu zhodnotiť skutkový a právny stav, ktorý by nastal v prípade, ak by nedošlo k uzavretiu Dohody. V kontexte vyššie uvedených právnych záverov, možno podľa jeho názoru dovodiť, že v prípade neuzavretia Dohody a ani žiadneho ďalšieho právneho úkonu, predmetom ktorého by bolo odstránenie väd Zmluvy o výstavbe, by zrejme nebol vykonaný zápis bytov a nebytových priestorov do katastra nehnuteľností a v katastri by ostala zapísaná len rozostavaná stavba bytového domu vo vlastníctve úpadcu. Nadväzujúc na potrebu zohľadnenia skutkového a právneho stavu, ktorý by nastal v prípade, ak by nedošlo k uzavretiu Dohody (ani inému zákonom aprobovanému odstráneniu väd Zmluvy o výstavbe), tak možno dospieť k záveru, že v konkurze vyhlásenom na majetok úpadcu by bola stavba bytového domu zapísaná do súpisu majetku oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa Československá obchodná banka a.s., Bratislava, IČO: 36 854 140 (ďalej len „ČSOB“) v zmysle ustanovenia § 67 ods. 1 písm. a) ZKR ako majetok patriaci úpadcovi v čase vyhlásenia konkurzu zaťažený záložným právom, zabezpečujúcim pohľadávky veriteľa ČSOB riadne a včas prihlásené do konkurzu na majetok úpadcu, a nie ako majetok tretích osôb zabezpečujúci záväzky úpadcu voči ČSOB, zabezpečené záložným právom zaťažujúcim byty a nebytové priestory vo vlastníctve žalovaných v zmysle ustanovenia § 67 ods. 1 písm. c) ZKR v spojení s ustanovením § 79 ZKR. Právny význam uvedenej skutočnosti narastá najmä vo svetle konania žalovaných a iných osôb, ktoré boli účastníkmi Dohody, a ktorých byty a nebytové priestory nachádzajúce sa v stavbe bytového domu boli zapísané do súpisu majetku oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa ČSOB, spočívajúceho v spochybňovaní existencie záložného práva,

zabezpečujúceho pohľadávky veriteľa ČSOB, prihlásené do konkurzu na majetok úpadcu a zaťažujúceho byty a nebytové priestory. V prípade, ak by nedošlo k uzavretiu Dohody a záložná zmluva, ktorou bolo zriadené záložné právo zaťažujúce stavbu bytového domu, by bola právoplatným rozhodnutím súdu určená za neplatnú, stavba bytového domu by bola preradená zo súpisu majetku oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa ČSOB do súpisu majetku všeobecnej podstaty a veritelia úpadcu by boli v konkurze uspokojovaní z výťažku získaného jej speňažením alebo z výťažku získaného speňažením všetkých bytov a nebytových priestorov nachádzajúcich sa v stavbe bytového domu, ak by tieto boli pričinením správcu zapísané do katastra nehnuteľností. Naproti tomu vychádzajúc zo súčasného stavu, keď na základe Dohody boli byty a nebytové priestory, (zaťažené záložným právom, zabezpečujúcim záväzky úpadcu voči ČSOB) zapísané do katastra nehnuteľností, pričom tieto boli do súpisu majetku oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa ČSOB zapísané ako majetok tretej osoby, zabezpečujúci záväzky úpadcu v zmysle ustanovenia § 67 ods. 1 písm. c) ZKR, v prípade, ak by bola právoplatným rozhodnutím súdu určená neplatnosť záložnej zmluvy, tak by byty a nebytové priestory prestali podliehať konkurzu vyhlásenému na majetok úpadcu, následkom čoho by nebolo možné ich speňažovať a z výťažku uspokojovať pohľadávky veriteľov úpadcu. Možno tak konštatovať, že uzavretím Dohody sa podstatným spôsobom zhoršila možnosť uspokojenia pohľadávok veriteľov úpadcu, ktorí si svoje pohľadávky prihlásili do konkurzu vyhláseného na majetok úpadcu, a to nielen čo do výšky ich uspokojenia, ale aj času, v ktorom by mohlo dôjsť k prípadnému uspokojeniu takýchto pohľadávok, nakoľko žalovanými iniciované súdne konania, v ktorých sa domáhajú určenia neplatnosti záložnej zmluvy spolu s excindačnými súdnymi konaniami, predstavujú normatívnou prekážku speňažovania bytov a nebytových priestorov v konkurze na majetok úpadcu, ktorá (prekážka) by za predpokladu neuzavretia Dohody nikdy nenastala. Pre úplnosť dovolateľ uviedol, že uvedeným by nebolo dotknuté právo žalovaných prihlásiť si svoje pohľadávky voči úpadcovi z titulu právnych úkonov predchádzajúcich uzavretiu Dohody do konkurzu, pričom tak žalovaní aj učinili.

13. S prihliadnutím na účel právnej normy § 57 a nasl. ZKR (postihnúť právne úkony, v dôsledku ktorých bol určitým spôsobom dotknutý majetok patriaci dlžníkovi, spravidla v čase pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu, a tým aj uspokojenie veriteľov v konkurze, resp. v dôsledku ktorých môže byť dotknuté uspokojenie veriteľov v konkurze v rozpore s pravidlami uspokojovania veriteľov v čase dlžníkovho úpadku, a to najmä v rozpore s pravidlom *pari passu*), ako aj jazykové vyjadrenie hypotézy obsiahnutej v ustanovení § 57 ods. 1 ZKR v rozsahu slovného spojenia právne úkony týkajúce sa majetku dlžníka, má dovolateľ za to, že Dohoda ako právny úkon, ktorý sa nepochybne týkal majetku úpadcu, by za naplnenia ostatných predpokladov odporovateľnosti mala byť považovaná za právny úkon, ktorému možno s úspechom odporovať podľa § 57 a nasl. ZKR. Sumarizujúc doposiaľ uvedené skutočnosti a právnu argumentáciu dovolateľ zdôraznil, že Zmluva o výstavbe a zmluvy o preveďe práv a povinností bez existencie Dohody neboli spôsobilé privodiť zápis žalovaných ako vlastníkov bytov a nebytových priestorov do katastra nehnuteľností. Rovnako je (podľa jeho názoru) zjavné, že jednotlivé právne úkony spolu vzájomne súviseli, sledovali spoločný cieľ a vo vzájomných súvislostiach tvorili jednotný celok. Dohodu je potrebné vnímať a jej odporovateľnosť hodnotiť v kontexte predchádzajúcich právnych úkonov a nimi sledovaných cieľov (teda nie izolovane), a preto nemožno považovať za správny právny názor odvolacieho súdu, že Dohoda sa netýkala majetku úpadcu a nemožno jej v konkurze vyhlásenom na majetok úpadcu účinne odporovať. Podľa názoru dovolateľa je nepochybné, že Dohoda je právnym úkonom, prostredníctvom ktorého došlo k dispozícii s majetkom úpadcu v prospech žalovaných. Preto nemôže obstať, pre vydanie potvrdzujúceho rozsudku zásadný právny názor, že Dohoda sa nemala týkať majetku úpadcu. Potvrdzujúci rozsudok spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, keďže odvolací súd nebral pri interpretácii ustanovenia § 57 ods. 1 ZKR na zreteľ zmysel a účel ustanovenia § 57 a nasl. ZKR, v dôsledku čoho nezohľadnil nežiadúci cieľ Dohody a účel, ktorý ňou bol sledovaný a dosiahnutý, a obsah Dohody hodnotil (z hľadiska odporovateľnosti) v užšom význame, bez zohľadnenia predchádzajúcich právnych úkonov (Zmluva o výstavbe a zmluvy o preveďe práv a povinností). Keďže v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci odvolací súd prijal záver, že Dohoda nie je právnym úkonom týkajúcim sa majetku úpadcu, bližšie sa nezaoberal ukrátením uspokojenia veriteľov úpadcu, ku ktorému došlo v dôsledku jej uzavretia, pričom na účely posúdenia odporovateľnosti je v zmysle ZKR nevyhnutné skúmať aj túto právne významnú skutočnosť, ktorou sa nezaoberal ani súd prvej inštancie. Vo vzťahu k bezodplatnosti Dohody dovolateľ (pre úplnosť) uviedol, že závery súdu o tom, že Dohoda bola odplatným právnym úkonom, sú výsledkom nesprávneho

právneho posúdenia veci, keďže zmluvy o prevode práv a povinností vo vzťahu k odplate odkazujú na zmluvy o dielo uzatvorené medzi úpadcom a žalovanými. Predmetom zmlúv o dielo však bol záväzok úpadcu zhotoviť a odovzdať dielo, ktorým boli byty a nebytové priestory a tomu zodpovedajúci záväzok žalovaných zaplatiť úpadcovi cenu za vykonanie diela. Je pravdou, že žalobca inicioval niekoľko konaní o zaplatenie, na ktoré poukázal aj odvolací súd, avšak v predmetných konaniach žalobca neuplatňuje práva úpadcu zo zmlúv o prevode práv a povinností alebo Dohody (ktoré spolu so Zmluvou o výstavbe tvoria úzko súvisiaci celok), ale práva na zaplatenie cien za vykonanie diela v zmysle zmlúv o dielo, ktoré sú odlišným zmluvným typom, majúcim rozdielne právne účinky.

14. Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. K dovolaniu žalobcu zaslali vyjadrenie žalovaní 1/ a spoločným podaním aj žalovaný 3/ a žalovaný 4/. Na vyjadrenie žalovaných 3/ a 4/ dovolací súd podľa § 436 ods. 3 veta druhá CSP neprihliadol, keďže bolo podané oneskorene. Zo spisu vyplýva, že dovolanie žalobcu spolu s výzvou na vyjadrenie sa k nemu v lehote 10 dní bolo právnej zástupkyňi žalovaných 3/ a 4/ doručené na základe fikcie doručenia podľa § 32 ods. 5 písm. b/ zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 305/2013 Z. z.“), t. j. márnym uplynutím úložnej lehoty podľa § 32 ods. 2 zákona č. 305/2013 Z. z., a to dňa 22. novembra 2020, ktorý deň pripadol na nedeľu. Podľa § 32 ods. 9 zákona č. 305/2013 Z. z. v takom prípade (ak k elektronickej doručeniu dôjde v deň pracovného pokoja) lehota na vykonanie úkonu (tu: podanie vyjadrenia), ktorej začiatok je spojený s okamihom elektronickej doručenia, začne plynúť najbližší nasledujúci pracovný deň, čo bol v posudzovanom prípade pondelok 23. novembra 2020 (prvý deň lehoty). Posledný deň súdom určenej 10-dňovej lehoty potom pripadol na stredu 2. decembra 2020. Vyjadrenie žalovaných 3/ a 4/ bolo do elektronickej schránky súdu prvej inštancie odoslané až 3. decembra 2020 (viď potvrdenie na č. l. spisu 1671), t. j. oneskorene a podľa § 436 ods. 3 veta druhá CSP sa naň neprihliada.

16. Žalovaní 1/ (manželia H.) vo svojom včas podanom vyjadrení navrhli dovolanie žalobcu odmietnuť, resp. zamietnuť, s poukazom na jeho neúčinnosť v zmysle ustanovení § 124 ods. 2 CSP v spojení s § 428 ods. 1 CSP. Podanie žalobcu podľa ich názoru neobsahuje podstatné náležitosti dovolania, konkrétne označenie strán, keď z neho nemožno usúdiť, že by okrem N. H. smerovalo aj voči jeho manželke M. H. Žalovaní 1/ sa tiež domnievajú, že dovolanie nie je spísané a podpísané advokátom a napokon ho považujú aj za neprípustné, čo je dôvod na jeho odmietnutie. Uviedli tiež, že sa v plnom rozsahu stotožňujú so závermi súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu a dovolanie považujú aj za nedôvodné, keď skutočnosti uvádzané v dovolaní nie sú spôsobilé privodiť zrušenie rozsudkov súdov oboch inštancií. Podľa ich názoru dovolateľ neuviedol právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, ani v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dovolateľom sformulovanú právnu otázku označili za neopodstatnenú a účelovú.

17. K vyjadreniu žalovaných 1/ zaslal žalobca vlastné vyjadrenie (dovolaciu repliku). Nesúhlasil s názorom žalovaných 1/, že dovolanie je neprípustné pre absenciu vymedzenia dovolacích dôvodov. Poukázal na to, že z obsahu dovolania je zrejmé, že prípustnosť dovolania je vyvodzovaná z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP a pokiaľ ide o vymedzenie dovolacích dôvodov, toto je obsahom časti dovolania označenej ako DOVOLACIE DÔVODY, pričom vecná nesprávnosť právnych záverov odvolacieho súdu je konštatovaná už pri odôvodnení právnej otázky. Dovolací dôvod bol podľa jeho názoru náležite vymedzený a dovolanie je prípustné. Pokiaľ žalovaní 1/ označujú dovolateľom sformulovanú právnu otázku za neopodstatnenú a účelovú, dovolateľ namietal nedôvodnosť týchto tvrdení, s poukazom na to, že Dohoda je zapísaná v katastri nehnuteľností ako titul, ktorým bol dokonaný prevod vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom v prospech žalovaných, resp. ich právnych nástupcov. Podľa jeho názoru predstavuje predmetná Dohoda právny úkon, ktorým boli odstránené vady Zmluvy o výstavbe a ktorý konvalidoval predchádzajúcimi právnymi úkonmi navodený stav, ktorý (bez uzavretia Dohody) nebol spôsobilý privodiť prevod vlastníckeho práva k bytom a

nebytovým priestorom. Na základe uvedeného sa dovolateľ domnieva, že rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia ním formulovanej právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola riešená a ktorá má všeobecný judikatórny presah. Ďalšie vyjadrenia žalovaných 1/ označil za irelevantné a nemajúce význam pre konanie o dovolaní.

18. Rovnakým podaním sa žalobca vyjadril aj k vyjadreniu žalovaných 3/ a 4/, na ktoré vyjadrenie však dovolací súd neprihliadal, keďže neprihliadal ani na (oneskorene podané) vyjadrenie žalovaných 3/ a 4/ k dovolaniu, na ktoré žalobca reagoval.

19. Lustráciou v Registri obyvateľov Slovenskej republiky bolo zistené, že N. H., narodený dňa XX. Z. XXXX, ktorý v spore vystupoval na strane žalovaných 1/ zomrel dňa 14. októbra 2022, t. j. v priebehu dovolacieho konania. Podľa uznesenia Okresného súdu Bratislava I z 3. mája 2023 sp. zn. 1D/207/2022, Dnot 44/2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť 3. mája 2023, sú dedičmi poručiťľa pozostalá manželka M. H. (ktorá v spore aj doteraz vystupovala na strane žalovaných 1/) a syn G. H., narodený X. Z. XXXX, trvale bytom v G., L. XX. Podľa § 438 ods. 1 CSP pre konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak zákon neustanovuje inak. Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 CSP). Ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať. V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve (§ 63 ods. 1, ods. 2 CSP). V zmysle uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) rozhodol podľa § 63 ods. 2 CSP o pokračovaní v dovolacom konaní s dedičom nebohého žalovaného 1/ G. H., narodeným X. Z. XXXX, G., L. XX.

20. Po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), dovolací súd následne skúmal (vzhľadom na námietky pôvodných žalovaných 1/), či dovolanie žalobcu obsahuje zákonom predpísané náležitosti, vrátane obligatórnej náležitosti spísania dovolania advokátom v zmysle § 429 ods. 1 CSP a tiež, či uplatnený dovolací dôvod podľa § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 písm. b) CSP je vymedzený tak, ako to vyžaduje zákon.

21. Z vyjadrenia pôvodných žalovaných 1/ vyplýva, že nedostatok náležitostí dovolania vyvodzujú zo skutočnosti, že žalobca v dovolaní ako žalovaného 1/ uviedol len N. H. a nie aj jeho manželku M. H. Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Všeobecné náležitosti podania sú vymedzené v ustanovení § 127 CSP, podľa ktorého platí, že ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis (odsek 1). Podľa odseku 2, ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania. Dovolací súd konštatuje, že podanie žalobcu zo dňa 7. augusta 2020, ktorého obsahom je dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. mája 2020 č. k. 41CoKR/29/2019-1582, obsahuje tak všeobecné náležitosti podania v zmysle ustanovenia § 127 CSP, ako aj osobitné náležitosti vyžadované zákonom pre podanie dovolania (§ 428 CSP), keď neuvedenie M. H. (v rámci označenia žalovaných) nezakladá žiadnu reálnu pochybnosť o tom, ktorej veci sa podanie týka. Pokiaľ ide o požiadavku spísania dovolania advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), dovolací súd poukazuje na to, že z pravidiel vyjadreného v ustanovení § 429 ods. 1 CSP, podľa ktorého dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom, ustanovenie § 429 ods. 2 CSP formuluje tri výnimky, a to ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred

diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. V posudzovanom prípade elektronicky podané dovolanie podpísal (autorizoval) svojím kvalifikovaným elektronickým podpisom predchádzajúci správca úpadcu Zámocká spoločnosť, akciová spoločnosť „v konkurze“ JUDr. Matúš Boľoš, ktorý popri správcovskej činnosti vykonáva aj prax advokáta, a ktorý je tak nesporne fyzickou osobou s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa. Žalobca teda spĺňa podmienky výnimky z povinného zastúpenia dovolateľa advokátom (a spisania dovolania advokátom) v zmysle ustanovenia § 429 ods. 2 písm. a) CSP už v čase podania dovolania a spĺňa ich aj v čase rozhodovania dovolacieho súdu, keď uznesením Okresného súdu Banská Bystrica zo 16. júla 2021 sp. zn. 2K/18/2007 bol JUDr. Matúš Boľoš odvolaný a ďalším uznesením tohto súdu zo dňa 16. septembra 2021 bol ustanovený nový správca JUDr. Ivan Dlhopolec, ktorý je rovnako fyzickou osobou s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa v zmysle zákonnej definície § 468 CSP. Zároveň uvedená zmena v obsadení funkcie správcu, ku ktorej došlo v priebehu dovolacieho konania, nepredstavuje zmenu žalobcu, preto o nej netreba vydávať osobitné rozhodnutie.

22. Dovolací súd sa nestotožnil ani s názorom pôvodných žalovaných 1/, že žalobca v dovolaní neuviedol právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktoré pokladá za nesprávne, a v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Z obsahu dovolania je zrejмый nesúhlas dovolateľa s právnym posúdením veci odvolacím súdom, ktorý (zhodne so súdom prvej inštancie) nepovažoval Dohodu zo dňa 10. októbra 2006 za právny úkon, ktorému možno úspešne odporovať podľa § 57 a nasl. ZKR a rovnako je zrejмый aj to, prečo dovolateľ s takýmto právnym posúdením veci nesúhlasí. Argumentácia žalobcu v dovolaní sa však zásadne líši od tej, ktorú uplatnil ako odvolateľ v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. V rámci uplatneného odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci) žalobca vytýkal súdu prvej inštancie, že dospel k nesprávnemu právnemu záveru, že Dohoda nie je právnym titulom, na základe ktorého došlo k prevodu vlastníckeho práva k jednotlivým bytom a nebytovým priestorom, ako aj k nesprávnemu právnemu záveru, že Dohoda nie je bezodplatným právnym úkonom. Na základe týchto nesprávnych právnych záverov mal potom súd prvej inštancie dospieť k nesprávnemu záveru, že uzavretím Dohody nemohlo dôjsť k ukráteniu žiadneho z veriteľov úpadcu, a teda k naplneniu normatívnych predpokladov odporovateľnosti Dohody ako právneho úkonu bez primeraného protiplnenia v zmysle ustanovenia § 58 ZKR v znení účinnom ku dňu vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu. S touto odvolacou argumentáciou sa odvolací súd zaoberal v odsekoch 43 až 57 odôvodnenia napadnutého rozsudku, pričom dovolateľ netvrdí, že odôvodnenie odvolacieho rozsudku je nedostatočné, nepreskúmateľné, či arbitrárne. Žalobca ako odvolateľ však neargumentoval tým, že Dohoda by mala byť (na účely odporovateľnosti) posudzovaná ako posledný z radu vzájomne súvisiacich právnych úkonov úpadcu a žalovaných, týkajúcich sa majetku úpadcu, výsledkom ktorých bol zápis žalovaných ako vlastníkov bytov a nebytových priestorov do katastra nehnuteľností, s poukazom na to, že bez vykonania tohto právneho úkonu by žalovaní neboli zapísaní ako vlastníci a byty a nebytové priestory by podliehali konkurzu vyhlásenému na majetok úpadcu. Takúto argumentáciu žalobca po prvý krát uvádza až v podanom dovolaní.

23. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že argumentácia žalobcu, že vo vzťahu k posúdeniu Dohody ako právneho úkonu bez primeraného protiplnenia (§ 58 ZKR) je nevyhnutné prihliadať na skutkový a právny stav predchádzajúci jej uzavretiu, ako aj na právne úkony v tomto stave vykonané, ktorých účastníkom bol úpadca, bola už súčasťou odvolania žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie, rovnako ako tvrdenie, že zmluvy o prevode práv a povinností nespĺňali normatívne predpoklady na to, aby na ich základe mohlo dôjsť k prevodu vlastníckeho práva k rozostavaným bytom a nebytovým priestorom, v dôsledku čoho (ako aj v dôsledku zmeny stavby bytového domu pred jej dokončením) úpadca pristúpil k uzavretiu Dohody, (až) na základe ktorej došlo k povoleniu vkladu vlastníckeho práva k jednotlivým bytom a nebytovým priestorom v prospech žalovaných a tretích osôb. Avšak záver, ktorý žalobca ako odvolateľ vyvodzoval z uvedenej argumentácie bol ten, že zmluvy o prevode práv a povinností neboli a ani nemohli byť právnymi titulmi, na základe ktorých žalovaní nadobudli vlastnícke právo k bytom a nebytovým priestorom. Respektíve, že práve Dohoda je tým právnym úkonom, na základe ktorého došlo k prevodu vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom v prospech

žalovaných. Naproti tomu v dovolaní žalobca z podobnej argumentácie vyvodil záver, že Dohoda je právnym úkonom úzko súvisiacim so zmluvami o prevode práv a povinností (umožňujúcim dosiahnutie nimi sledovaného cieľa), a preto úkonom týkajúcim sa majetku úpadcu.

24. Keďže žalobca vyššie uvedenú argumentáciu prvý krát použil až v dovolacom konaní, táto nemohla byť odvolacím súdom posúdená (z hľadiska jej relevantnosti a dôvodnosti) a odvolací súd k nej nemohol zaujať stanovisko, ktorého odôvodnenie by sa následne mohlo stať predmetom (meritórneho) dovolacieho prieskumu. Dovolací súd môže v konaní o dovolaní, ktorého prípustnosť je vyvodzovaná z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, preskúmať len tie právne závery, ktoré boli vyslovené odvolacím súdom (prípadne aj súdom prvej inštancie, ak sa odvolací súd stotožnil s jeho právnym posúdením veci) v napadnutom rozhodnutí. Obdobne postupuje vo svojej rozhodovacej praxi aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), z ktorého judikatúry vyplýva, že ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť odmietne (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08, II. ÚS 399/2014). Žalobca v doterajšom priebehu konania nežiadal posúdiť Dohodu (ním odporovaný právny úkon) v tých súvislostiach, ako uvádza v podanom dovolaní, a jeho nová (doposiaľ nepoužitá) argumentácia predstavuje neprípustné novoty v zmysle ustanovenia § 435 CSP. Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľom sformulovaná právna otázka - Či môže byť hypotéza právnej normy obsiahnutej v ustanovení § 57 ods. 1 ZKR (podľa ktorej správca odporuje právnym úkonom týkajúcim sa majetku dlžníka) naplnená tiež v prípade právneho úkonu, ktorým dlžník síce so svojím majetkom nedisponoval priamo, avšak tento úkon sa majetku dlžníka týkal tým spôsobom, že v dôsledku právnych účinkov takého úkonu sa majetok dlžníka napriek tomu zmenšil - nebola odvolacím súdom v napadnutom rozsudku riešená, napadnuté rozhodnutie nie je založené na riešení takto koncipovanej právnej otázky, a teda nejde o právnu otázku relevantnú v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 CSP.

25. Keďže dovolateľ ním uplatnený dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom nevymedzil tak, ako predpokladá zákon (§ 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP), dovolací súd jeho dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

26. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalovaných rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.